

TÀI LIỆU HỌC TẬP MÔN NGŨ VĂN 7 (TUẦN 9)

Từ ngày 01/11-07/11/2021

1. CÁCH LẬP Ý CỦA BÀI VĂN BIỂU CẢM
2. CÁC YẾU TỐ TỰ SỰ TRONG VĂN BIỂU CẢM.- LUYỆN NÓI BIỂU CẢM VỀ SỰ VẬT, CON NGƯỜI.

Văn biểu cảm về sự vật, con người

RÈN KĨ NĂNG VIẾT BÀI VĂN BIỂU CẢM VỀ CON NGƯỜI

A. Lí thuyết

Bước 1: Tìm hiểu đề, tìm ý

* Tìm hiểu đề:

- Đọc kĩ đề ra, gạch chân dưới những từ ngữ quan trọng
- Tìm yêu cầu trên các phương diện
 - + Thể loại: biểu cảm
 - + Nội dung (Đối tượng biểu cảm)
 - + Phạm vi: Giới hạn đề

* Tìm ý: Rất quan trọng, không thể bỏ qua bước này

Cách tìm: Đặt câu hỏi

Có hai cách để tìm ý: Biểu cảm – biểu ý
Biểu ý – biểu cảm

- Cách 1: Biểu ý trước, biểu cảm sau

+ Đặt câu hỏi để tìm biểu ý: người thân ấy có đặc điểm nào nổi bật, để lại ấn tượng trong em? (về ngoại hình; về hành động, việc làm; về tính cách, phẩm chất)

+ Đặt câu hỏi để tìm cảm xúc: Những đặc điểm ấy của người thân gợi cho em cảm xúc gì?

(Yêu mến; tự hào; thương; nhớ; mong ước, hứa hẹn)

- Cách 2: Biểu cảm trước, biểu ý sau

+ Đặt câu hỏi để tìm cảm xúc: Người thân đó gợi cho em tình cảm, cảm xúc gì?

+ Đặt câu hỏi để tìm ý: Vì sao em lại có cảm xúc đó?

Ví dụ: *Cảm nghĩ về mẹ*

Ý 1: Yêu dáng, hình hài, đôi bàn tay của mẹ

Ý 2: Xúc động trước sự hi sinh thầm lặng của mẹ mà cao cả của mẹ, thấm thía điều hay lẽ phải mà mẹ dạy cho chúng tôi

Ý 3: Mong ước, lời hứa.

Bước 2: Lập dàn ý

* Mở bài: Nêu đối tượng biểu cảm
Định hướng cảm xúc

Có hai cách mở bài:

- Trực tiếp: vào thẳng – giới thiệu ngay đối tượng biểu cảm và bày tỏ cảm xúc (trong 1 câu)

- Gián tiếp:

+ Dẫn dắt (khoảng hai câu)

+ Đối tượng biểu cảm và định hướng cảm xúc

* Thân bài:

- Chuyển phần tìm ý xuống, ta có các ý lớn

- Tìm ý nhỏ:

+ Dựa vào ý lớn

+ Làm sáng tỏ ý bằng cách:

- Miêu tả: ngoại hình
Hành động, việc làm
Tính tình

Chọn những đặc điểm
tiêu biểu nhất

- Xen nhận xét,
suy nghĩ, bình
luận, đánh giá.

- Tự sự: Những kỉ niệm có liên quan đến người thân
Kể việc làm của người thân trong hiện tại
Mong ước về người thân

Chọn những kỉ niệm - Có thể bộc lộ
gợi cho em nhiều -trực tiếp cảm xúc
cảm xúc nhất

• Giọng điệu, lời văn biểu cảm.

• Biểu cảm trực tiếp: qua những từ ngữ gợi thẳng cảm xúc.

- Đánh giá mở rộng: về các đối tượng khác có quan hệ gần gũi với đối tượng biểu cảm.

Lưu ý: Muốn tìm được ý, thì cần nắm được:

+ Những đặc điểm nổi bật về ngoại hình gợi cho em ấn tượng, cảm xúc

+ Những hành động, việc làm, lời nói của người thân mà em ghi nhớ nhất

+ Đánh giá mở rộng: mong ước, lời hứa với người thân

Ví dụ: *Cảm nghĩ về mẹ*

Ý 1: *Yêu dáng, hình hài, đôi bàn tay của mẹ*

+ *Thân hình mẹ mảnh mai, thon gọn và dáng người nhanh nhẹn, luôn thoát qua, thoát lại lo lắng từng miếng cơm ăn, chăm sóc cho từng thành viên trong gia đình.*

+ *Đặc biệt chú trọng biểu cảm về đôi bàn tay: đôi bàn tay gầy gầy, xương xương của mẹ đã đen sạm đi, từng vết chai sạn nổi trên tay mẹ qua bao nhiêu sóng gió của cuộc đời. Đôi bàn tay ấy đã bế tôi, ru tôi khi tôi cất tiếng khóc chào đời. Đôi tay ấy đã đặt lên vai tôi, gạt nước mắt và khẽ vuốt lên mái tóc tôi khi tôi buồn ba, chán nản. Chính đôi bàn tay ấy đã đặt lên trán tôi, nấu cháo bõn cho tôi ăn mỗi lúc tôi bị ốm. Tôi yêu đôi bàn tay đen sạm ấy – đôi bàn tay đã nắm tay tôi dắt đi trên con đường đời.*

* Kết bài:

- Bày tỏ cảm xúc, những ấn tượng sâu sắc và lắng đọng nhất về đối tượng.

- Có thể lấy lời bài hát, câu văn, câu thơ hoặc một nhận định nào đó có liên quan đến đối tượng để nhấn mạnh cảm xúc.

Bước 3: Viết bài

* Mở bài: Viết thành một đoạn văn từ 1- 3 câu (trực tiếp: 1 câu, gián tiếp: 3 câu), phải giới thiệu được đối tượng biểu cảm và cảm xúc.

* Thân bài:

- Thông thường, mỗi ý lớn thường viết thành một đoạn văn diễn dịch hoặc tổng – phân – hợp có câu chủ đề đứng đầu hoặc cả đầu và cuối.

Lưu ý: Câu chủ đề phải có biểu cảm và biểu ý.

- Có khi một ý nhỏ cũng được dựng thành một đoạn văn

- Thân bài thường có từ 3-4 đoạn văn. Mỗi đoạn phải có một câu chủ đề.

* Kết bài: Viết thành một đoạn văn ngắn

Bước 4: Đọc và sửa lỗi trong bài

B. Luyện tập

Đề 1: Cảm nghĩ về mẹ

1. Các bước làm bài

Bước 1: Tìm hiểu đề, tìm ý

*** Tìm hiểu đề:**

- Đọc kĩ đề ra, gạch chân dưới những từ ngữ quan trọng
- Tìm yêu cầu trên các phương diện
 - + Thể loại: biểu cảm
 - + Nội dung (Đối tượng biểu cảm): người mẹ
 - + Phạm vi: Giới hạn đề

*** Tìm ý: xác định các ý lớn**

Ý 1: Yêu dáng, hình hài, đôi bàn tay của mẹ

Ý 2: Xúc động trước sự hi sinh thầm lặng của mẹ mà cao cả của mẹ, thấm thía điều hay lẽ phải mà mẹ dạy cho chúng tôi

Ý 3: Mong ước, lời hứa.

Bước 2: Lập dàn ý

- * Mở bài:** Nêu đối tượng biểu cảm
 Định hướng cảm xúc

Có hai cách mở bài:

- Trực tiếp: vào thẳng – giới thiệu ngay đối tượng biểu cảm và bày tỏ cảm xúc (trong 1 câu)

Tham khảo: *Trong tất cả những người thân của tôi, tôi yêu quý nhất là mẹ.*

- Gián tiếp:

- + Dẫn dắt (khoảng hai câu):
 - Bắt đầu bằng một tình huống
 - Mượn câu nói, lời nhận định của ai đó để dẫn dắt vào vấn đề
- + Đối tượng biểu cảm và định hướng cảm xúc

Tham khảo 1: *Trong cuộc đời này, có ai lại không được lớn lên trong vòng tay của mẹ, được nghe tiếng ru hời ầu ơ ngọt ngào, có ai lại không được chìm vào giấc mơ trong gió mát tay mẹ quạt mỗi trưa hè oi ả. Và trong cuộc đời này, có ai yêu con bằng mẹ, có ai suốt đời vì con giống mẹ, có ai sẵn sàng sẻ chia ngọt bùi cùng con như mẹ. Với tôi cũng vậy, mẹ là người quan tâm đến tôi nhất và cũng là người mà tôi yêu thương và mang ơn nhất trên đời này*

Tham khảo 2: *"Vũ trụ có rất nhiều kì quan, nhưng kì quan tuyệt phẩm nhất là trái tim người mẹ". Tôi đã nhiều lần nghe được câu nói này nhưng có lẽ tôi chưa thật sự hiểu hết về nó, bởi nó quá rộng lớn, quá kì vĩ.... Trước đây tôi chỉ biết trái tim người ta được hình thành một khối máu gắn liền với từng nhịp đập, vậy mà giờ nhìn mẹ, nhìn từng nhịp đập trong tim mẹ, tôi còn biết được rằng bên trong quả tim ấy còn là cả một tâm hồn sâu thẳm, là cả sự tần tảo vất vả của mẹ. Và tôi yêu mẹ - yêu quả tim với từng nhịp đập đã cho tôi sự sống như ngày hôm nay!*

Tham khảo 3: *Trong cuộc sống hàng ngày, có biết bao nhiêu người đáng để chúng ta thương yêu và dành nhiều tình cảm. Nhưng đã bao giờ bạn nghĩ rằng, người thân yêu nhất của bạn là ai chưa? Với mọi người câu trả lời ấy có thể là ông bà, là bố, là anh chị*

hoặc cũng có thể là bạn bè chẳng hạn. Còn riêng tôi, hình ảnh người mẹ mãi là hình ảnh thiêng liêng nhất.

* Thân bài:

Ý lớn 1: Tôi yêu lắm vóc dáng, hình hài, đôi bàn tay của mẹ. Thân hình mẹ mảnh mai, thon gọn và dáng người nhanh nhẹn, luôn thoắt qua, thoắt lại lo lắng từng miếng cơm ăn, chăm sóc cho từng thành viên trong gia đình. Đôi bàn tay gầy gầy, xương xương của mẹ đã đen sạm đi, từng vết chai sạn nổi trên tay mẹ qua bao nhiêu sóng gió của cuộc đời. Đôi bàn tay ấy đã bế tôi, ru tôi khi tôi cất tiếng khóc chào đời. Đôi tay ấy đã đặt lên vai tôi, gạt nước mắt và khẽ vuốt lên mái tóc tôi khi tôi buồn ba, chán nản. Chính đôi bàn tay ấy đã đặt lên trán tôi, nấu cháo bòn cho tôi ăn mỗi lúc tôi bị ốm. Tôi yêu đôi bàn tay đen sạm ấy – đôi bàn tay đã nắm tay tôi dắt đi trên con đường đời.

Ý 2: Càng yêu mẹ, tôi càng xúc động trước sự hi sinh thầm lặng của mẹ mà cao cả của mẹ, thấm thía điều hay lẽ phải mà mẹ dạy cho chúng tôi.

- Mẹ đã vất vả lắm với công việc ở cơ quan, về nhà, lại bận rộn với biết bao nhiêu việc nhà. Bố hay đi công tác xa nên tất cả đều một tay mẹ lo toan. Có những hôm, đã mười một giờ đêm, chợt tỉnh giấc, tôi vẫn thấy mẹ đang giặt chậu đồ với biết bao quần áo bẩn của anh em tôi. Nhìn mẹ lúc ấy, tôi thấy thương mẹ vô cùng. Giá tôi có thể lớn hơn chút nữa, tôi đã có thể giúp mẹ những công việc ấy.

- Mẹ còn giành thời gian để quan tâm tới việc học của anh em tôi. Mẹ lo cho chúng tôi từ cái cặp, cái sách đến bộ quần áo đến trường. Tôi nào mẹ mẹ cũng giành thời gian để cùng tôi học bài. Mặc dù đã học qua rất lâu rồi nhưng trí nhớ của mẹ về các công thức toán và các bài văn thì vẫn rất tốt. Nhờ sự giúp đỡ, hướng dẫn của mẹ tôi đã làm được những bài tập khó cô giáo ra. Tôi thấy mình thật may mắn vì có mẹ.

- Tôi xúc động nhất vẫn là sự quan tâm, lo lắng của mẹ những lúc tôi bị ốm. Suốt đêm, mẹ không ngủ được, cứ ngồi bên cạnh giường, đắp chiếc khăn ướt lên trán để tôi nhanh khỏi sốt. Khuôn mặt đầy mệt mỏi nhưng mẹ vẫn gắng gượng. Nhìn mái tóc mẹ đã điểm những sợi bạc, cái màu bạc trắng của tuổi tác, cái màu bạc của sự vất vả càng làm tôi yêu thương mẹ hơn biết chừng nào.

- Mẹ còn là cô giáo dạy cho tôi nhiều bài học hay về cách cư xử trong cuộc sống. Mẹ dạy tôi cách sống hoà đồng với bạn bè, nhân ái với mọi người xung quanh, biết cúi xuống, giơ bàn tay ra để nâng đỡ những người bất hạnh hơn mình. Theo dòng thời gian, tôi lớn lên và dần hiểu được sự đời, mà không biết bao nhiêu lần tôi đã vấp ngã và dường như ngã quỵ trước số phận, nhưng tôi đã đứng lên, tôi vững bước trên con đường đi vì phía sau lưng tôi hình bóng của mẹ. Hình bóng mẹ thật ấm áp, vòng tay mẹ thật dịu dàng đã che chở nâng bước tôi trên con đường đời. Tôi luôn biết ơn mẹ rất nhiều, mẹ đã dành cho tôi một con đường sáng ngời, bởi đó là con đường của học vấn, chứ không phải là con đường đen tối của tiền bạc. Tôi sẽ luôn lấy những lời mẹ dạy để sống, lấy mẹ là gương sáng để noi theo.

Ý 3: Mong ước, lời hứa

Yêu thương mẹ, để mẹ không bao giờ phải phiền lòng về tôi, tôi luôn tự hứa với bản thân sẽ luôn học tập thật tốt. Tôi nghĩ, phần thưởng lớn nhất tôi có thể tặng mẹ bây giờ là những giờ học tốt, những bông hoa điểm mười. Và tôi cũng tập dần cho mình cách sống tự lập. Tôi muốn cho mẹ biết rằng con của mẹ đã lớn khôn, tôi muốn mẹ an tâm về tôi, để mẹ bớt đi phần nào cái lo toan trong cuộc sống.

C. **Kết bài:** "*Hạnh phúc thay cho người nào được Thượng Đế ban tặng cho một người mẹ hiền*". Thật vậy, tôi đã có được hạnh phúc ấy từ mẹ, tấm lòng mẹ thật bao la ... mẹ là cả cuộc đời của tôi nên tôi chỉ mong mẹ mãi mãi sống để yêu thương tôi, chăm sóc tôi, an ủi tôi, bảo ban tôi và để tôi được quan tâm đến mẹ, yêu thương mẹ trọn đời. Tình mẹ là tình cảm thiêng liêng nhất trên đời này, tình cảm ấy đã nuôi tôi trưởng thành, dạy dỗ tôi khôn lớn. Vì vậy, tôi luôn yêu thương mẹ. Và tôi muốn nói với mẹ rằng: "*Con dù lớn vẫn là con mẹ. Đi suốt đời lòng mẹ vẫn theo con*".

Đề 2: Cảm nghĩ về bố

Gợi ý làm bài:

*** Tìm hiểu đề:**

- Đọc kĩ đề ra, gạch chân dưới những từ ngữ quan trọng
- Tìm yêu cầu trên các phương diện
 - + Thể loại: biểu cảm
 - + Nội dung (Đối tượng biểu cảm): người mẹ
 - + Phạm vi: Giới hạn đề

*** Tìm ý:** xác định các ý lớn

Ý 1: Trong mắt tôi, bố là người tuyệt vời nhất.

Ý 2: Tôi yêu bố vì bố là người giàu đức hi sinh, chịu thương, chịu khó.

Ý 3: Tôi yêu bố bởi bố là người quan tâm đến tôi nhiều nhất.

Ý 4: Mỗi khi bố vắng nhà, tôi đều cảm thấy buồn như thiếu vắng đi một điều gì đó quan trọng.

Ý 5: Mong ước, hứa hẹn

Bước 2: Lập dàn ý

*** Mở bài:** Nêu đối tượng biểu cảm
 Định hướng cảm xúc

Có hai cách mở bài:

- Trực tiếp: vào thẳng – giới thiệu ngay đối tượng biểu cảm và bày tỏ cảm xúc (trong 1 câu)

Tham khảo: *Trong tất cả những người thân của tôi, tôi yêu thương nhất là bố.*

- Gián tiếp:

- + Dẫn dắt (khoảng hai câu):

Bắt đầu bằng một tình huống

Mượn câu nói, lời nhận định của ai đó để dẫn dắt vào vấn đề

- + Đối tượng biểu cảm và định hướng cảm xúc

Tham khảo: *Trong cuộc sống hàng ngày, có biết bao nhiêu người đáng để chúng ta thương yêu và dành nhiều tình cảm. Nhưng đã bao giờ bạn nghĩ rằng, người thân yêu nhất của bạn là ai chưa? Với mọi người câu trả lời ấy có thể là ông bà, là mẹ, là anh chị hoặc cũng có thể là bạn bè chẳng hạn. Còn riêng tôi, hình ảnh người bố sẽ mãi mãi là ngọn lửa thiêng liêng, sưởi ấm tâm hồn tôi mãi tận sau này.*

*** Thân bài:**

Ý 1: Trong mắt tôi, bố là người tuyệt vời nhất. Tôi yêu mái tóc của bố, mái tóc đã điểm bạc theo thời gian, theo sự dãi dầu mưa nắng. Mỗi lần nhổ những sợi bạc trên đầu bố, tôi lại thấy chạnh lòng thương bố biết bao. Tôi yêu đôi bờ vai của bố. Thật vui khi đi học về, tôi lại được tựa vào vai bố, kết thúc một ngày học tập mệt mỏi. Tôi còn yêu cả đôi bàn tay bố. Đôi bàn tay to bản, thô ráp ấy đã từng lóng ngóng bế tôi khi tôi vừa cất tiếng

khóc chào đời. Đôi bàn tay đã làm biết bao nhiêu công việc nặng nhọc cho gia đình. Và cũng chính đôi bàn tay ấy đã nấu những món ăn ngon cho tôi mỗi khi mẹ đi công tác xa. Mặc dù, tuổi tác đã làm cho bố kém đi sự phong độ của thời trai trẻ nhưng trong mắt tôi, bố vẫn luôn là người đẹp nhất.

Ý 2: Tôi yêu bố vì bố là người giàu đức hi sinh, chịu thương, chịu khó.

Bố là công nhân xây dựng. Công việc của bố rất vất vả. Hàng ngày, bố phải đi làm từ khi sáng sớm cho tới lúc mặt trời đã ngã bóng. Nơi làm việc của bố là những công trường đầy khói bụi thế nhưng bố nào có ngại ngần. Dù thời tiết thay đổi, dù là những trưa hè oi ả nắng, hay những ngày mưa ngâu rả rích, rồi cả những mùa đông lạnh giá, bố vẫn cố gắng đứng bám trụ với công việc. Tôi hiểu rằng, tất cả những gì bố làm là vì chúng tôi. Tôi thấy thật tự hào và hãnh diện mỗi khi nhắc đến bố và nghề nghiệp của bố với mọi người.

Ý 3: Tôi yêu bố bởi bố là người quan tâm đến tôi nhiều nhất.

- Chưa bao giờ bố để con phải đợi mỗi khi con tan trường. Chưa bao giờ con phải than phiền vì bố quên ngày sinh nhật của con hay quên mua cho con một món quà như bố đã hứa. Dù bận thế nào, bố cũng không quên đưa con đi công viên vào ngày chủ nhật.

- Với con, bố như là một người bạn giúp con trút bầu tâm sự mỗi khi con có chuyện buồn. Bố còn là người thầy giáo ân cần nhất mà con từng được biết. Khi con mắc lỗi hay bỏ điểm kém bố không hề đánh mắng mà động viên, nhắc nhở nhẹ nhàng. Lời của bố lúc ấy mới ấm lòng làm sao. Bố còn hướng dẫn con cách làm những bài toán khó. Bố giảng thật dễ hiểu, bởi thế con chỉ nghe một lần là làm được ngay. Tôi phục bố lắm, bố thuộc hàng mấy nghìn câu Kiều, hàng trăm câu châm ngôn, danh ngôn nổi tiếng...

Ý 4: Mỗi khi bố vắng nhà, tôi đều cảm thấy buồn như thiếu vắng đi một điều gì đó quan trọng. Con thường đếm từng ngày cho bố mau về và hôm nào cũng gọi điện hỏi thăm để được nghe giọng nói ấm áp của bố. Còn thường đứng đợi hàng giờ trước cửa nhà bố về để được ôm bố, xách va li và lúi lo hỏi chuyện.

Ý 5: Trong những bữa cơm bố thường nhắc chúng tôi cách sống, cách làm người sao cho phải đạo. Chính vì vậy, tôi luôn cố gắng tự giác học tập để không bao giờ bố phải buồn lòng về tôi. Tôi sẽ tặng bố thật nhiều điểm tốt và thành tích cao trong học tập để nụ cười luôn nở trên môi bố. Nếu cho tôi một điều ước, tôi sẽ ước bố mãi luôn khỏe mạnh để sống bên mẹ con tôi, để nâng đỡ, chở che cho tôi và để tôi được quan tâm bố trong suốt cuộc đời.

C. Kết bài: Tôi nhớ, có một nhạc sĩ đã từng viết: “Bố, bố là tất cả, bố ơi, bố ơi”. Quả đúng như vậy, bố là tất cả đối với tôi. Cảm ơn tạo hoá đã ban tặng cho tôi một người bố tuyệt vời. Từ tận đáy lòng mình con luôn muốn nói với bố: “Con yêu bố biết nhường nào”.

RÈN KĨ NĂNG VIẾT VĂN BIỂU CẢM VỀ SỰ VẬT HƯỚNG DẪN CÁCH LÀM BÀI

I. Những kĩ năng cần nhớ khi làm bài

1. Kĩ năng trả lời các câu hỏi đọc hiểu

- Thời gian thực hiện: 1/3 TG

- Kĩ năng phân tích đề:

+ Đọc kĩ đề và gạch chân những từ ngữ quan trọng trong đề

+ Từ các từ ngữ quan trọng xác định chính xác nội dung cần phải trả lời.

+ Định hướng lĩnh vực kiến thức cần huy động để trả lời nội dung đã định hướng

- **Trình bày:** ngắn gọn, chính xác.

+ Hình thức: Chữ viết sạch đẹp, rõ ràng, không sai lỗi chính tả ngữ pháp. Diễn đạt mạch lạc trả lời ngắn gọn. Sử dụng kí hiệu thống nhất như trong đề bài (Lưu ý để tối đa hóa điểm số hãy trình bày bằng những câu văn hoặc các đoạn văn ngắn); Viết trong khoảng $\frac{1}{2}$ mặt giấy thi

+ Nội dung: Trả lời đầy đủ thông tin và phải có trọng tâm

- **Một số lưu ý khác:**

+ Trả lời từng câu hỏi, dễ trước, khó sau, tuyệt đối không nên bỏ bất cứ câu nào, ý nào.

+ Sau khi làm bài xong, cần dành thời gian kiểm tra và sửa lỗi (nếu có).

2. Kĩ năng viết bài làm văn: Văn biểu cảm

- Thời gian thực hiện: 2/3 TG

- Hình thức: Viết bài văn hoàn chỉnh.

- Định hướng rõ đề thuộc dạng BC nào, thực hiện theo dạng BC ấy.

2. Luyện tập.

GV tổ chức cho học sinh thực hành luyện tập theo 01 đề cụ thể:

- GV phân chia thời gian thực hành để rèn kĩ năng phân phối thời gian cho học sinh.

- Sau mỗi phần luyện tập, giáo viên chốt đáp án để học sinh tự chấm điểm cho bản thân,

Đề bài luyện tập số 01:

Câu 1 (2 điểm)

a. Hãy kể tên các loại từ láy?

b. Tìm các từ láy trong đoạn văn sau và chỉ rõ thuộc loại từ láy nào?

Mẹ tôi, giọng khản đặc, từ trong màn nói vọng ra:

- Thôi, hai đứa liệu mà đem chia đồ chơi ra đi.

Vừa nghe thấy thế, em tôi bất giác run lên bần bật, kinh hoàng đưa cặp mắt tuyệt vọng nhìn tôi. Cặp mắt đen của em lúc này buồn thăm thẳm, hai bờ mi đã sưng mọng lên vì khóc nhiều.

(Khánh Hoài)

Câu 2 (3 điểm)

Công cha như núi ngất trời,

Nghĩa mẹ như nước ở ngoài biển Đông.

Núi cao biển rộng mênh mông,

Cù lao chín chữ ghi lòng con ơi!

(Ngữ văn 7, tập 1, Nxb Giáo dục Việt Nam, 2016)

a. Tình cảm mà bài ca dao trên muốn diễn tả là tình cảm gì?

- b. Hãy chỉ ra nghệ thuật đặc sắc của bài ca dao trên.
 c. Qua bài ca dao trên em rút ra cho mình bài học gì?
Câu 3 (5 điểm)

Phát biểu cảm nghĩ về mái trường thân yêu.

Gợi ý

<i>Câu</i>	<i>Ý</i>	<i>Nội dung</i>	<i>Điểm</i>
1 (2 điểm)	a	Từ láy có hai loại: từ láy toàn bộ và từ láy bộ phận	0,5
	b	- Hai từ láy trong đoạn văn là: “ <i>bần bật</i> ”, “ <i>thăm thẳm</i> ” - Hai từ láy thuộc từ láy toàn bộ	1,0 0,5
2 (3 điểm)	a	Tình cảm mà bài ca dao muốn diễn tả là tình cảm của cha mẹ đối với con cái đó là tình cảm lớn lao và cao cả; Từ đó nhắc nhở mỗi chúng ta cần ghi nhớ và đền đáp công ơn sinh thành, dưỡng dục lớn lao ấy.	0,5 0,5
	b	- Nghệ thuật đặc sắc của bài ca dao là: + Phép so sánh: + Từ láy. + Thành ngữ . + Giọng điệu nhẹ nhàng, tình cảm.	0,25 0,25 0,25 0,25
	c	Đây là một đề mở nên học sinh có thể tự do trình bày suy nghĩ, định hướng của mình, sau đây là những định hướng cơ bản: - <i>Hiểu và cảm ơn công lao to lớn của cha mẹ.</i> - <i>Cần học tập, rèn luyện vâng lời cha mẹ...</i>	1
3 (5 điểm)		Viết bài văn biểu cảm Đề: Phát biểu cảm nghĩ về mái trường thân yêu.	
		Yêu cầu chung: - Học sinh nắm được phương pháp, cách làm bài văn biểu cảm có kết hợp các yếu tố tự sự, miêu tả. - Bài văn bộc lộ được tình cảm cảm xúc với đối tượng biểu cảm.	
		- Bố cục mạch lạc, rõ ràng, đầy đủ ba phần, không mắc các lỗi về diễn đạt, chính tả. -Lời văn phải có cảm xúc với vốn từ ngữ giàu hình ảnh, giàu sức gợi cảm.	0,5
		Yêu cầu cụ thể: <i>Học sinh có thể trình bày bài viết theo nhiều cách nhưng về cơ bản cần đảm bảo các ý sau:</i>	
		- Giới thiệu đối tượng biểu cảm và hoàn cảnh nảy sinh cảm xúc. - Nêu cảm xúc ban đầu.	0,5
		- Biểu cảm về mái trường thân yêu của em thông qua miêu tả những hình ảnh cụ thể, sinh động: về cổng trường, hàng cây, sân trường, lớp học, bàn ghế... - Biểu cảm về thầy cô, bạn bè qua miêu tả kết hợp kể chuyện để bộc lộ cảm xúc. - Bày tỏ cảm xúc, suy nghĩ về mái trường: mái trường gắn bó với	1,0 1,0 1,5

	em, em yêu mái trường, mái trường để lại biết bao kỉ niệm tuổi thơ, nơi chấp cánh cho em vào đời...	
	Khẳng định lại suy nghĩ của em về mái trường thân yêu.	0,5
Tổng điểm		10,0

Đề 2:

I. Phần đọc hiểu (4,0 điểm)

Đọc mẫu chuyện sau và thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 4:

Ông già và thần Chết

Một lần ông già dẫn xong củi và mang về. Phải mang đi xa ông già kiệt sức, đặt bó củi xuống rồi nói:

- Chà, già thần Chết đến mang ta đi có phải hơn không!

Thần Chết đến và bảo:

- Ta đây, lão cần gì nào?

Ông già sợ hãi bảo:

- Lão muốn ngài nhắc hộ bó củi lên cho lão.

(Lép Tôn-xtôi, *Kiến và chim bồ câu*)

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt được sử dụng trong mẫu chuyện.

Câu 2. Liệt kê các quan hệ từ xuất hiện trong “Ông già và thần Chết”.

Câu 3. Đại từ được sử dụng mấy lần trong câu chuyện? Đó là những từ nào?

Câu 4. Nêu ý nghĩa của câu chuyện.

Đọc bài ca dao sau và thực hiện các yêu cầu từ câu 5 đến câu 8:

Người ta đi cấy lấy công,

Tôi nay đi cấy còn trông nhiều bề.

Trông trời, trông đất, trông mây,

Trông mưa, trông nắng, trông ngày, trông đêm.

Trông cho chân cứng đá mềm

Trời êm, biển lặng, mới yên tâm lòng.

Câu 5. Xác định thể thơ của bài ca dao.

Câu 6. Ở bài ca dao, những từ ngữ nào được lặp đi lặp lại?

Câu 7. Lặp như thế gọi là phép tu từ gì? Tác dụng?

Câu 8. Trong câu kết của bài, có các từ đồng nghĩa được sử dụng; hãy chỉ ra những từ đó.

II. Phần làm văn (6,0 điểm)

Giả sử, em đang vui vì đã làm được một việc tốt khiến bố mẹ của em rất hài lòng.

Hãy viết một bài văn bày tỏ những cảm xúc của em về điều đó.

Gợi ý

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		Phần đọc hiểu	4,0
	1	Phương thức tự sự	0,5
	2	Quan hệ từ: và, và	0,5
	3	Đại từ được sử dụng 3 lần: ta, ta, ngài	0,5
	4	Ý nghĩa: Tinh thần yêu lao động (tinh thần lạc quan)	0,5
	6	Thể thơ lục bát	0,5

	7	- Từ lặp đi lặp lại: đi cấy, trông - Nhằm nhấn mạnh sự vất vả của người làm nghề nông	0,5
	8	Từ đồng nghĩa: êm, lặng, yên	0,5
II	<i>Phần làm văn</i>		6,0
		Đảm bảo cấu trúc, hình thức trình bày bài văn biểu cảm	1,0
		<i>Miêu tả tâm trạng, trình bày cảm xúc của bản thân về việc tốt mình vừa làm khiến bố mẹ hài lòng và những hứa hẹn, quyết tâm của bản thân.</i> - Sử dụng những câu văn biểu cảm miêu tả niềm vui (tâm trạng) của bản thân khi làm được việc tốt, khi cảm nhận được sự hài lòng của bố mẹ. - Biết vận dụng phương thức biểu đạt tự sự để kể lại việc tốt đã làm	4,0
		Nêu suy nghĩ và hướng phấn đấu của bản thân trong cuộc sống (Vận dụng và liên hệ)	1,0

CHÚC CÁC THẦY CÔ LUÔN VUI KHỎE
CHÚC CÁC EM LUÔN HẠNH PHÚC